

Səh. 2 İli başa vurarkən – Hacı Bəkiroğlu

Səh. 3 İlk uşaq teatrının yaradıcısı – Binəli İslamoğlu – Leyla Yusifova

Səh. 5 Adlarımız – fərqlənmə nişanımız – Afiq Muxtarov

Səh. 6 “Vətəndaş A” serialı – Çiyalə Osmanova

Səh. 2 2024-cü ildə dünya iqtisadiyyatında baş verənlər – Səlahəddin Piriyev

Səh. 4 **GÜRCÜSTANDA ŞAĞIRDLARIN 11,3 %-İ ELEKTRON SİQARETDƏN, 11,6 %-İ İSƏ TÛTÛNDƏN İSTİFADƏ EDİR**

Səh. 7 Ağa Məhəmməd şah Qacarın Tiflis şəhərinə hücumu – Aleksandre Orbeliani

İCTİMAİ QƏZET * yenyolqazeti@gmail.com * “*येनो सत्यमो*” სანთავადოებრივი გაზეთი * HAQQIN SÖZÜ – SÖZÜN HAQQI

31 DEKABR
2024-CÜ İL
№ 22 (217)

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

BAŞ NAZİR: QONŞU DÖVLƏTLƏRLƏ STRATEJİ LAYİHƏLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ CƏNUBİ QAFQAZDA SÛLHÛN BƏRQƏRAR OLMASINA TƏKAN VERƏCƏK

Regional əməkdaşlıq Gürcüstan üçün çox vacibdir, bizim məqsədimiz regionda sülh və sabitliyi təşviq etməkdir. Bu sözləri Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze səfirlərin konfransının yekun tədbirində çıxışı zamanı söyləyib.

Onun sözlərinə görə, Gürcüstan Azərbaycan, Ermənistan, Türkiyə ilə əlaqələri inkişaf etdirir. Gürcüstanın məqsədi regionda sülhü və sabitliyi təşviq etməkdir ki, bunun üçün ötən illərdə çox işlər görülmüş və gələcəkdə də çox işlər görülməlidir.

Hökumət başçısı deyib ki, Gürcüstanın bütün istiqamətlərdə beynəlxalq mövqelərinin gücləndirilməsi vacibdir.

“Orta Dəhliz regional integrasiyanın mühüm mexanizmidir. Qonşu dövlətlərlə strateji layihələrin həyata keçirilməsi Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olmasına təkan verəcək və biz şadiq ki, çox mühüm strateji layihələr artıq bizi qonşu ölkələrimizlə birləşdirir, bu da sülhü təşviq etmək üçün son dərəcə əhəmiyyətlidir. Gələcəkdə də bu istiqamətdə fəal işlər davam etdiriləcək”, – deyər Kobaxidze bildirib.

GÜRCÜSTAN PREZİDENTİ: AZƏRBAYCAN, ERMƏNİSTAN VƏ TÜRKİYƏ İLƏ ƏLAQƏLƏRİ DAHA DA GÜCLƏNDİRƏCƏYİK

Gürcüstan hakimiyyəti Azərbaycan, Ermənistan, Türkiyə ilə sıx əlaqələri möhkəmləndirməyə davam edəcək və Cənubi Qafqaz regionunda uzunmüddətli sülhün dəstəklənməsi üçün böyük səylər göstərəcək.

Bu sözləri Gürcüstanın yeni Prezidenti Mixail Kavelaşvili söyləyib.

“Gürcüstan sülhün və sabitliyin təmin edilməsində maraqlı tərəf kimi qonşu dövlətlərlə, xüsusən də Azərbaycan, Ermənistan və Türkiyə ilə daha da sıx əlaqələri gücləndirəcək”, – deyər Mixail Kavelaşvili vurğulayıb.

TÜRKİYƏ SƏFİRİ GÜRCÜSTANIN XARİCİ İŞLƏR NAZİRİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Türkiyənin Gürcüstandakı səfiri Ali Kaan Orbay Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Boçorişvili ilə görüşüb.

Görüşdə strateji əməkdaşlıq çərçivəsində ikitərəfli və çoxtərəfli gündəliyin aktual məsələləri müzakirə olunub. Regionda gedən proseslər, sabitliyin və sülhün təşviqində Gürcüstanın və Türkiyənin rolu barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Söhbət zamanı Gürcüstan və Türkiyə arasında ticari-iqtisadi əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinin perspektivləri müzakirə olunub. Regional əməkdaşlığa, birgə layihələrin vacibliyinə, iki ölkənin tranzit və nəqliyyat potensialından tam istifadə edilməsi zərurətinə diqqət yetirilib.

DAXİLİ İŞLƏR NAZİRİ BAŞ NAZİRİN MÜAVİNİ TƏYİN EDİLİB

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze daxili işlər naziri Vaxtanq Qomelaurini baş nazirin müavini təyin edib.

Məlumatı Gürcüstan hökumət administrasiyası yayıb.

Belə ki, Gürcüstan hökumətində Baş nazirin üç müavini var: baş nazirin birinci müavini iqtisadiyyat naziri Levan Davitaşvili, müavirləri isə Vaxtanq Qomelauri və müdafiə naziri İrakli Çikovanidir.

İLİ BAŞA VURARKƏN

Hacı BƏKİROĞLU

hacibakir7@gmail.com

Miladi təqvimlə ölçülən bir ilin daha sonuna gəldik. El sözü ilə desək, bir yaş daha yaşlandıq. Qısa, bu günü görənələr ölümə bir addım daha yaxınlaşmış oldu. Cəmiyyətimizdə bir çox insan isə bu günü böyük bir sevinclə qeyd edir. Əslində bu gün bir hesabat günü olmalıdır. İslam dini də insanları daima öz həyatlarını nəzərdən keçirməyə, əməllərini təhlil etməyə və gələcək üçün daha yaxşı niyyətlər etməyə təşviq edir. Qurani-Kərimdə və Peyğəmbərimizin (s.ə.s.) hədislərində insanın özünü hesaba çəkməsi ilə bağlı mühüm tövsiyələr var. Allah-taala Quranda belə buyurur: “Ey iman gətirənlər! Allahdan qorxun və hər bir kəs sabah üçün nə hazırladığına baxsın!” (Həşr, 59/18). Bu ayə bizə göstərir ki, hər bir insan əməllərini düşünməli və hesab gününə hazırlaşmalıdır. Dünya həyatı əbədiyyət üçün bir hazırlıq dövrüdür və hər ilin sonunda insan keçmişinə baxaraq doğru və yanlışlarını təhlil etməlidir.

Həzrət Peyğəmbər (s.ə.s.) bir hədisində buyurur: “Ölmədən əvvəl ölmə!” Yəni ölmədən öncə özünü hesaba çəkin. Bu ifadə göstərir ki, insanlar hər gün, xüsusilə ilin sonunda öz əməllərini qiymətləndirərək qəlblərini təmizləməli və Allah qarşısında məsuliyyətlərini unutmamalıdır.

Bu gün insan özünü hesaba çəkərkən bəzi əsas sualların cavabını tapmağa çalışmalıdır. Bu sualların bəzilərini belə sıralaya bilərik:

Bu il ibadətlərimi vaxtında və şövqlə yerinə yetirdimmi?

Hansı günahlardan çəkinə bilmədim və necə tövbə edə bilərəm?

İnsanlara qarşı ədalətli və mehriban oldummu?

Kimin haqqına girdim?

Bu il nə qədər yaxşılıq və savab işlər gördüm?

Daha çox nə edə bilərəm?

İslamda yeni ilə aid xüsusi ibadət və ya bayram yoxdur, lakin yeni bir ilin başlanğıcı insanın özünə yeni hədəflər qoyması üçün gözəl bir fürsətdir.

Yeni ildə tövbə və istiğfarla başlayaraq keçmiş təmizləmək, əxlaqımızı gözəlləşdirmək və ailə bağlarını gücləndirmək, təhsilimizi daha yaxşı səviyyəyə gətirmək, cəmiyyətə daha faydalı olmaq kimi bir çox hədəflərimiz olmalıdır.

Nəticə olaraq onu deyə bilərəm ki, hər bir il insan üçün həm bir fürsət, həm də bir sınaqdır. Allahın razılığını qazanmaq istəyən hər bir mömin zamanını ən gözəl şəkildə qiymətləndirərək öz həyatını Qurana və Sünnəyə uyğun qurmalıdır. İli başa vurarkən özünü hesaba çəkmək ruhun saflaşması və gələcəkdə daha mükəmməl bir şəxsiyyət olmaq üçün böyük bir addımdır.

2024-CÜ İLDƏ DÜNYA İQTİSADİYYATINDA BAŞ VERƏNLƏR

2024

-cü ilin sonlarına yaxınlaşdıqca dünya iqtisadiyyatı bir çox yeni çətinliklərlə və eyni zamanda inkişafarla üzləşdi. Bu il qlobal iqtisadiyyatda müxtəlif dinamik dəyişikliklər, regional fərqliliklər və texnoloji yeniliklərin təsiri ilə qarşılaşdı. 2024-cü ilin yekunu pandemiya sonrası bərpa prosesinin davam etməsi, enerji böhranları, geosiyasi gərginliklər və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin iqtisadi nəticələri ilə xatırlanacaq. Gəlin birlikdə 2024-cü ildə dünya iqtisadiyyatının qarşılaşdığı mühüm hadisələr və trendləri nəzərdən keçirək.

2020-ci ildə başlayan COVID-19 pandemiyası dünya iqtisadiyyatını ciddi şəkildə sarsıtmışdı. 2024-cü ildə isə əksər ölkələr hələ də iqtisadiyyatlarının yenidən bərpası üçün çalışdılar. Lakin bu bərpa qeyri-bərabər şəkildə oldu. İnkişaf etmiş ölkələr daha sürətlə bərpa olsalar da, inkişaf etməkdə olan ölkələr hələ də böhranla mübarizə aparırlar. 2024-cü ilin sonlarına yaxın qlobal iqtisadi artım tempinin 3-4 % arasında olması gözlənilir. Lakin bu artım yalnız müəyyən sektorlarda müşahidə olunur, xüsusilə texnologiya və yenilənə bilən enerji sahələrində.

İnflyasiya 2024-cü ildə hələ də əsas məsələlərdən biri oldu. Pandemiya və Rusiya-Ukrayna müharibəsinin yaratdığı təchizat zənciri problemləri, enerji qiymətlərinin yüksək olması və ərzaq məhsullarının bahalaşması inflyasiyanı artırmağa davam etdi. Buna cavab olaraq mərkəzi banklar faiz dərəcələrini artırmaqla qiymət artımını nəzarətdə saxlamağa çalışdılar. ABŞ Federal Ehtiyatlar Sistemi (Fed), Avropa Mərkəzi Bankı (ECB) və digər mərkəzi banklar faiz dərəcələrini yüksək səviyyədə saxlayaraq inflyasiya ilə mübarizə apardılar. Lakin bu tədbirlər iqtisadi artımın yavaşlamasına və investisiya mühitində qeyri-müəyyənliyin artmasına səbəb oldu.

2024-cü ildə geosiyasi gərginliklər dünya iqtisadiyyatına ciddi şəkildə təsir etməyə davam etdi. Xüsusilə, Rusiya və Ukrayna arasındakı müharibə, enerji qiymətləri və qlobal logistika zəncirlərinə böyük təsir göstərdi. Avropada enerji böhranı yenə də davam etdi, enerji qiymətləri yüksəlməyə davam edərək iqtisadiyyata əlavə yük gətirdi. Bu vəziyyətin fonunda Avropa ölkələri və digər qlobal iqtisadiyyatlar alternativ enerji mənbələrinə keçməyi daha da sürətləndirdilər. Yenilənə bilən enerji (günəş, külək və s.) sahəsindəki sərmayələr artmağa başladı.

2024-cü ildə texnoloji inqilab daha da gücləndi. Süni intellekt (AI) və avtomatlaşdırma sahəsindəki irəliləyişlər iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində yeniliklər meydana gətirdi. Xüsusilə, işçi güvvəsi və əmək bazarında robotlaşma və AI-nin tətbiqi müəssisələr üçün daha effektiv əməliyyatlar həyata keçirməyə imkan verdi. Bu yeniliklər məhsuldarlığı artırırsa da, bəzi sektorlarda yaxın gələcəkdə işsizliyi artıracağına gətirib çıxaracaqdır. Eyni zamanda rəqəmsal valyutaların və blokçeyn texnologiyalarının iqtisadiyyata daxil olması da 2024-cü ilin diqqət çəkən məqamlarından oldu. Bir çox ölkə öz rəqəmsal valyutalarını sınaqdan keçirərək maliyyə sistemlərində yeni yanaşmalar yaratmağa çalışdı.

İqlim dəyişikliyi və ətraf mühitin qorunması məsələləri 2024-cü ildə dünya iqtisadiyyatının mühüm prioritetlərindən biri oldu. Bir çox ölkə karbon emissiyalarını azaltmağa və yaşıl iqtisadiyyata keçməyə dair yeni addımlar atdı. Xüsusilə, Avropa İttifaqı və ABŞ enerjidəki təmiz texnologiyalara sərmayələri artırdılar. Bu il müxtəlif ölkələr arasında yaşıl iqtisadiyyatın inkişafı üzrə əməkdaşlıq və sərmayə yatırımları ilə bağlı yeni anlaşmalar əldə olundu. Bu sahədə Bakıda keçirilən COP29 BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası (UNFCCC) xüsusi rol oynadı. Yaşıl texnologiyalar və ekoloji məhsulların istehsalı sahəsində böyük inkişaf müşahidə edildi.

2024-cü ildə Çin iqtisadiyyatı qlobal iqtisadiyyatda hələ də dominant rol oynamağa davam etdi. Lakin Çin daxili problemlər və qlobal ticarət müharibələri ilə üzləşdi. Çinin iqtisadi artım tempi 2024-cü ildə əvvəlki illərlə müqayisədə azalmış olsa da, ölkə yeni ticarət razılaşmaları və beynəlxalq əməkdaşlıqlarla öz mövqeyini gücləndirməyə çalışdı. Çin AİİB (Asiya İnfrastruktur İnvestisiya Bankı) və digər çoxmillətli iqtisadi qurumlar vasitəsilə inkişaf etməkdə olan ölkələrlə əlaqələrini dərinləşdirərək öz təsir dairəsini artırmağa davam etdi.

2024-cü ildə dünya iqtisadiyyatı bir çox çətinliklərlə üzləşdi, amma eyni zamanda yeni imkanlar da yarandı. Pandemiya sonrası bərpa, geosiyasi gərginliklər, texnoloji inqilablar və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə sahələrindəki inkişaf, qlobal iqtisadiyyatda əsas dəyişikliklərə səbəb oldu. Gələcək illərdə bu trendlərin güclənəcəyi və dünya iqtisadiyyatının daha da dəyişəcəyi gözlənilir. 2024-cü il iqtisadiyyatın qarşısında yeni çağırışlar və imkanların ortaya çıxdığı bir il olaraq tarixə düşəcək.

Səlahəddin PİRİYEV

İqtisadçı

İLK UŞAQ TEATRININ YARADICISI – BİNƏLİ İSLAMOĞLU

Mən bu yazımda teatrdan, daha dəqiq desək, Gürcüstanda olan ilk uşaq teatri və onun yaradıcısı olan Binəli İslamoğludan bəhs etmək istəyirəm. Təsadüfən internet resurslarda rast gəldiyim məlumat böyük marağıma səbəb oldu. Və nəticədə teatr, daha dəqiq desək, Qardabaniyə yerləşən uşaq teatri haqqında araşdırıb, yazmağa qərar verdim.

Teatr sənətinin kökləri xalqın fəaliyyəti, məişəti, şənlik və toy ənənələri, eyni zamanda

dünyagörüşü ilə bağlıdır. Mərasimlər, ayin və oyunlardakı tamaşa elementləri müstəqil xalq teatrinin yaranmasında mühüm rol oynamışdır. Teatr insan duyğularının və arzularının bədii formada gerçəkləşdiyi bir məkandır. İncəsənətin mürəkkəb, son dərəcə təsirli olan bu növü bir çox üstünlüyə malikdir. Demək olar ki, yüzlərlə tamaşaçıya güclü ideya və bədii təsir göstərir, tamaşaçıyı dərindən düşündürür, həyəcanlandırır, onun dünyagörüşünə, şüuruna elə təsir göstərir ki, bu, uzun zaman yaddaşdan çıxmır və silinməz izlər buraxır.

Hazırkı dünyamızda insanlar da, onları düşündürən problemlər də dəyişib. Azyaşlıların dünyagörüşünün formalaşmasında uşaq teatri əvəzsiz rol oynayır. Teatrın uşaqlara verdiyi ən böyük fayda onları cəmiyyətlə daha yaxından tanış etməsi, düşüncə azadlığını öyrətməsindən ibarətdir. Səhnədən gənc tamaşaçıya ötürülən mesajlar uşaqlara problemləri dərk etməyə kömək edir. Eyni zamanda estetik qavrayışı təkmilləşdirir, incəsənətə, ümumilikdə mədəniyyətə marağı artırır. Bununla yanaşı, cəmiyyətə sağlam, faydalı şəxsiyyətlər qazandırır, gənc tamaşaçıya yaşadığı cəmiyyətin üzvü olmaq şüurunu aşılayır.

Uşaqların inkişafında teatrın əvəzsiz rolunu fərq edən və bu məqsədlə Gürcüstanda ilk azərbaycandilli uşaq teatrinin əsasını qoyan Binəli İslamoğlu, fikrimcə, çox önəmli və vacib iş görüb.

Binəli 1985-ci ildə Qardabani rayonunda anadan olub. Orta təhsilini Qardabaniyə yerləşən 3 nömrəli məktəbdə alıb. 2004-cü ildə orta məktəbi bitirib və həmin il Tbilisi Dövlət Humanitar Universitetinin hüquq fakültəsinə qəbul olub. Onun teatrla ilk tanışlığı 2005-ci ildən başlayıb. Heydər Əliyev adına Tbilisi Dövlət Peşəkar Azərbaycan Dram Teatrının nəzdində aktyorluq kurslarına qatılıb və xüsusi istedadı ilə seçilib. Çoxlu sayda tələbənin içindən seçilən Binəli İslamoğlunun teatr həyatı buradan başlayıb. Müxtəlif rejissorlarla çalışaraq özünü təkmilləşdirib, böyük təcrübə qazanıb. O, Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi mərhum Hüseynağa Atakişiyevdən

dərs aldığı böyük fəxrlə danışır. Binəli Hüseynağa Atakişiyevin Tiflisə gəlib Əli Əmirlinin “Onun iki qabırğası” adlı tamaşasını səhnələşdirdiyini və bunun onun yaddaşında xoş iz qoyduğunu xüsusi vurğulayır.

Yaradıcılıq fəaliyyətindən bəhs edən Binəli İslamoğlu 2005-2019-cu illər ərzində bir-birindən maraqlı tamaşalarda rol almış və peşəkar rejissorlarla çalışmışdır. 2020-ci ildə teatrdan uzaqlaşan Binəli İslamoğlu Gürcüstanda ilk müstəqil uşaq teatri – “BEEZ” Uşaq Teatrını yaradıb. Həmin ildə Gürcüstan Mədəniyyət Nazirliyinin elan etdiyi müsabiqənin qalibi olaraq ikinci yeri qazanıb. Həmin il gürcü klassiklərindən olan Vaja Pşavelanın “Meşə komediyası” əsərini səhnələşdirib və azərbaycanlıların kompakt yaşadığı bölgələrdə qastrollarda olublar.

Onun yaratdığı uşaq teatrinin əsas məqsədi istedadlı uşaqları kəşf etmək, onlara istedadlarını nümayiş etdirmək üçün şərait yaratmaq, onlara biliklərini artırmaq və inkişaf üçün yardımçı olmaqdır. Bu gün “BEEZ” Uşaq Teatri uşaqlarda kinoya, teatra, rəssamlığa və mədəniyyətin digər sahələrinə maraq oyadır, onlara intellektual, estetik və etik dəyərlər aşılayır. Bununla yanaşı, cəmiyyətə sağlam, faydalı şəxsiyyətlər qazandırır. Teatr uşaq təxəyyülünün genişləndirilməsinə böyük təkan verir. Azyaşlı tamaşaçı səhnədən eşitdiyi hekayələr vasitəsilə insan duyğularını anlamağı öyrənir, empatiya qabiliyyətini inkişaf etdirir. Teatr uşaqların davranışında fərqlilik yaradır, onun etik dəyərləri qavramasında böyük və əvəzsiz rol oynayır.

Teatrın hazırladığı tamaşalardan 3-ü Binəli İslamoğlunun şəxsi vəsaiti və valideynlərin dəstəyi ilə həyata keçirilib. “BEEZ” teatri müəyyən çətinliklərə baxmayaraq öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Çoxlu sayda tamaşa hazırlamaq üçün böyük potensialı olan teatr planlaşdırdığı lahiyələri maddi durumuna görə həyata keçirə, fəaliyyətini yüksək səviyyədə davam etdirə bilmir. Teatr Binəli İslamoğlunun evində yerləşdiyi üçün böyük səhnə imkanlarından məhrumdur. Uşaqların maarifləndirilməsi, etik və estetik inkişafı istiqamətində mühüm işlər görən teatrın maddi dəstəyə ehtiyacı var.

Ümidvaram ki, “BEEZ” Uşaq Teatrının mövcud olması, daha uzun illər fəaliyyət göstərməsi üçün ona dəstək verəcək insanlarımız olacaq. “BEEZ” Uşaq Teatrına işlərində və fəaliyyətində uğurlar arzulayıram!

Leyla YUSİFOVA

Vətəndaş təhsili fənni üzrə müəllim

ARAZIN İKİ SAHİLİNİ BİRLƏŞDİRƏN RUH – 31 DEKABR HƏMRƏYLİK GÜNÜ

göstəricisidir. Dünyanın müxtəlif yerlərində yaşayan 50 milyondan çox azərbaycanlı birləşdirən nədir? Cavab sadədir: dilimiz, mədəniyyətimiz, tariximiz və irsimiz. Bu dəyərləri qorumaq, yeni nəsillərə ötürmək və qlobal miqyasda azərbaycanlıların səsinə ucaldan tədbirləri həyata keçirmək Həmrəylik Günü'nün əsas məqsədidir.

Bu gün təkcə Azərbaycan Respublikasında deyil, dünyanın müxtəlif guşələrində – Amerikadan Avstraliyaya, Rusiyadan Avropaya qədər qeyd olunur. Tədbirlər, konsertlər azərbaycanlıları bir araya gətirir. Bu bayram bizə təkcə köklərimizi xatırlatmır, həm də gələcək nəsllə kim olduğumuzu göstərir.

Mənim ulu babalarım cənubi azərbaycanlıdır. Cənubi azərbaycanlılar 1828-ci ildə Türkmənçay müqaviləsindən sonra Araz çayı ilə iki yerə ayrılıblar. Azərbaycanın kağız üzərində Şimali və Cənubi Azərbaycan olaraq ikiye ayrılması hər bir azərbaycanlı üçün dərin bir yara və tariximizin ən acı səhifələrindən biridir. Bu ayrılıq təkcə coğrafi deyil, həm də milli və mənəvi olub. Ailə üzvləri, qohumlar, dostlar bir sərhəddin iki tərəfinə səpələniblər. Lakin bu ayrılıq xalqın milli kimliyini unudurmadı, əksinə, daha da gücləndirdi.

Düşünəndə ki, Araz çayı bir xalqın arzularını, sevincini və hüznünü bölmək üçün sərhəd oldu, qəlbimiz sızlayır. Bu çay sadəcə su deyil, ayrılığın acısını daşıyan bir şahid-

dir. Hər iki tərəfdə eyni dil danışılır, eyni musiqi oxunur. Amma sərhəd onların arasına soyuq bir xətt çəkir.

Bu bölünmə ilə təkcə torpaqlar deyil, həm də xatirələr, mədəniyyətlər və qəlblər bölündü. Bizim üçün Azərbaycan birdir, ayrılmazdır. Kağızdakı xətlər nə qədər sərt olsa da, bir xalqın ruhunu və birliyini heç vaxt məhv edə bilməz. Araz üzərində oxunan “Ayrılıq” mahnısı hələ də bu acının sədasidir.

Müəllimim danışdı ki, illər öncə dekabr ayının soyuq qış günlərindən birində insanlar Araz çayını keçərək bir-birlərinə sarılıblar, azadlıq və birlik istəyini dünyaya bəyan ediblər. Bu səhnə həm Azərbaycan xalqının gücünü, həm də öz mənəvi dəyərlərinə sadiqliyini bütün dünyaya göstərmişdir. Araz çayının üzərində bir zamanlar ayrılığı simvolizə edən dirəklər söküldükcə xalqın ürəyindəki sərhədlər də bir-bir yox olub.

Cənubi azərbaycanlılar üçün 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü sadəcə bir bayram deyil, daha dərin mənaya malikdir. Bu gün Şimal və Cənubda yaşayan azərbaycanlıların qəlbindəki milli bağlılığın, ayrılmazlığın və birliyə olan ümidin ifadəsidir. Arazın iki sahilinə bölünmüş bir xalqın illərdir yaşadığı həsrət bu tarixdə öz simvolik dəyərini tapır.

Cənubi Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlılar hər zaman öz dillərini, mədəniyyətlərini və milli kimliklərini qorumaq

üçün mübarizə aparıblar. Onlar üçün 31 dekabr sanki bu mübarizənin qələbəyə gedən yolunun bir işarəsidir. Şimali Azərbaycanla olan bağlılıqları, birlik istəkləri və gələcəyə dair ümidləri hər il bu gün daha da qüvvətlənir.

Bu gün bizə xatırladır ki, dünyanın harasında oluruqsa olaq biz eyni kökün budaqlarıyıq. Dalğalanan Azərbaycan bayrağı görəndə gözləri dolan bir soydaşımızın hissələri, uzaq ölkədə Azərbaycan mahnısı eşidib kövrələn bir gəncin həyəcanı, uşaq vaxtı nənəsinin hazırladığı dolmanı xatırlayan və öz mətbəxində yenidən o dadı yaratmağa çalışan bir ailənin sevinci... Həmrəylik hər birimizin həyatında bu cür xırda, amma böyük mənası olan anlarla toxunur. Bu bayramın məqsədi keçmişimizi yaşatmaqla yanaşı, gələcəyimizi birlikdə qurmaqdır.

31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü sadəcə bir tarix deyil, bu, hər bir azərbaycanlının qəlbində milli qürur, sevgi və birliyə çağırışıdır. Hər kəs öz yerində bu həmrəyliyin bir parçasıdır. İşıqlı gələcək üçün bu ruhu yaşadaq, qoruyub gələcək nəsillərə ötürək!

Həmrəylik ruhu həmişə yaşasın!

Aytən FƏTULLAYEVA

Tbilisi Dövlət Universitetinin dəqiq və təbiət elmləri fakültəsinin 2-ci kurs tələbəsi

HANSI HƏRƏKƏTLƏR UŞAĞA QARŞI ZORAKILIQ HESAB OLUNUR?

Uşağa qarşı zorakılıq şübhəsi olduğu halda hərəkət etmək üçün metodologiya sənədində bu zorakılığın nədən ibarət olduğu qeyd edilib. Həmin sənədin ictimai müzakirəsi mayın 17-nə planlaşdırılıb.

Sənəddə uşaq hüquqları və azadlıqlarının pozulmasına biganə yanaşmaq; uşağa qarşı fiziki, psixoloji, iqtisadi və cinsi zorakılıq haqqında söhbət gedir.

Uşağa qarşı zorakılığın aşağıdakı formaları mövcuddur:

• **Fiziki zorakılıq** – döymək, işgəncə vermək, sağlamlığa ziyan vurmaq, qanunsuz azadlıqdan məhrum etmək və ya fiziki ağrıya, şiddətə səbəb olacaq hərəkətlər. Uşağın sağlamlığına ziyan dəyməsinə, yaxud ölümünə səbəb olan, sağlamlıq vəziyyəti ilə əlaqədar tələblərin təmin edilməməsi, məsələn, əl qaldırmaq, saçından dartıb sürümək və s.

• **Cinsi zorakılıq** – uşağa zor tətbiq edərək hədələmək və ya qurbanın çarəsizliyindən istifadə etməklə cinsi əlaqə qurmaq. Uşağa qarşı cinsi xarakter daşıyan başqa hərəkət və ya əxlaqsız davranışlar. Məsələn, uşağa cinsi məzmunlu məlumat vermək, pornoqrafiya materialları göstərmək.

• **Psixoloji zorakılıq** – uşağın hörmət və ləyaqətinin təhqir edilməsinə, qorxudulmasına səbəb olacaq təhqir, şantaj, alçaltmaq, hədələmək. Məsələn, uşağı təhqiredici adlarla çağırmaq, uşağın gözü qarşısında böyüklərin mübahisəsi.

• **İqtisadi zorakılıq** – qida, yaşayış yeri və digər normal inkişaf şərtləri ilə təmin etmənin, əmlak, əmək hüquqlarının, eləcə də orta əmlak daxil olan mülkdən istifadənin, məxsus olan hissənin başqasına istifadəyə verilməsi hüququnun məhdudlaşdırılmasının həyata keçirilməsinə səbəb olacaq hərəkət. Məsələn, valideynlərin/qanuni nümayəndələrin uşağın qidalanmasının qayğısına qalmaması.

• **Məcburiyyət** – uşağın hansısa hərəkəti həyata keçirib-keçirməməsinə, yaxud çəkinməsinə, öz istəyinə qarşı çıxmasına fiziki və ya psixoloji məcbur edilməsi. Buraya məcburi evlilik, ictimaiyyətə qarşı fəaliyyətə qoşulmaq, yaxud iştirak etmək, zərərli maddələrdən istifadə etmək, dilənmək, eləcə də uşağın əmək fəaliyyətinə qoşulması, onun əsas hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına (təhsil, sağlam fiziki və mental inkişaf) səbəb olan xırda ticarət də daxildir. Uşağın işləməsi nəticəsində əldə olunan məbləğin bütövlükdə və ya qismən mənimsənilməsi məcburiyyət hesab olunur. Məsələn, uşağın dilənməyə qoşulması.

• **Biganəlik** – doğumun qeydiyyatı, yaxud uşağın doğum şəhadətnaməsinin qaydaya salınması üçün valideyn/valideynlər, digər qanuni nümayəndələr və ya məsuliyyət daşıyan şəxs tərəfindən uşağın fiziki (həmçinin qida, gigiyena), psixoloji ehtiyaclarının təmin edilməməsi, əsas təhsil hüququnun məhdudlaşdırılması, təhlükədən qorunmaması.

Həmçinin tibbi və başqa xidmətlərdən yararlanmaq üçün mühüm fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi. Əgər valideynin (valideynlərin), digər qanuni nümayəndənin və ya başqa məsuliyyətli şəxsin müvafiq məlumatı, imkanı varsa, müvafiq xidmət onlara əlçatandırsa. Məsələn, valideyn/qanuni nümayəndə xəstəlik zamanı uşağa tibbi xidmət göstərilməsinin qayğısına qalmır; valideyn/qanuni nümayəndə uşağı daim bağçaya səliqəsiz, çirkli və ya mövsümə uyğun olmayan geyimdə aparır; bağçaya qeyri-müntəzəm şəkildə aparır, yaxud onu bağçadan götürməyi unudur.

Zorakılıq kombinasiya şəklində ola bilər, zorakılığın bir neçə formasını birləşdirir və əksər hallarda məhz bu formada olur. Məsələn, psixoloji zorakılıq, demək olar, həmişə fiziki və cinsi zorakılıqla yanaşı mövcuddur.

GÜRCÜSTANDA ŞAĞİRD LƏRİN 11,3 %-İ ELEKTRON SİQARETDƏN, 11,6 %-İ İSƏ TÜTÜNDƏN İSTİFADƏ EDİR

Hazırda şagirdlərin 11,3 %-i elektron siqaretlərdən, 11,6 %-i isə tütüнден istifadə edir. Bu barədə Xəstəliklərə Nəzarət üzrə Milli Mərkəzin Qeyri-infeksiyon xəstəliklər üzrə departamentinin rəhbəri Lela Sturua məlumat verib.

Gürcüstanın Xəstəliklərə Nəzarət üzrə Milli Mərkəzinin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə birgə apardığı araşdırmaya (GYTS – Gənclər Arasında Tütüнден İstifadənin Qlobal Tədqiqatı) əsasən, hazırda şagirdlərin 5,2 %-i siqaret çəkir, 4,2 %-i isə tüstüsüz/çəkilməyən tütüнден istifadə edir.

Statistikaya əsasən, 16 yaşında uşaqlar elektron siqaretdən sonra adi tütüнден istifadə etməyə başlayırlar.

“2024-cü ilin araşdırmasına əsasən, 16 yaşlı uşaqlar ən çox elektron siqaretdən istifadə edirlər. Sonrakı yeri isə ənənəvi tütün və qızdırılmış tütün tutur. Demək olar ki, son 1 ay ərzində ən çox elektron siqaretdən, sonra isə adi tütüнден istifadə edirlər”, – deyər Lela Sturua bildirib.

Sözügedən araşdırmaya görə, şagirdlərin 35,7 %-i evdə, 36,6 %-i isə qapalı ictimai binalarda siqaret tüstüsünün təsiri altında qalırlar.

Araşdırmada qeyd olunub ki, hazırda siqaret çəkən şagirdlərin 54,0 %-i siqareti mağazalardan, supermarkətlərdən, küçə ticarətçilərindən və ya köşklərdən alırlar.

Hazırda siqaret çəkən və siqaret almağa cəhd edən şagirdlər arasında 67,9 %-i yaş məhdudluğuna baxmayaraq heç bir maneə olmadan siqaret ala biliblər.

2025-Cİ İLDƏN UŞAQ BAĞÇALARININ HEYƏTİNİN ƏMƏKHAQQI ARTIRILACAQ

Uşaq bağçalarında əməkhaqqı 125 lari artırılacaq. Bu barədə maliyyə naziri Laşa Xutsişvili parlamentdə 2025-ci ilin büdcəsini təqdim edən zaman bildirib.

Onun sözlərinə görə, dövlət işçilərinin əməkhaqqı planlaşdırıldığı kimi, hər il 10 % artırılmalıdır. Ancaq bəzi sahələr var ki, əməkhaqqı çox aşağıdır və 10 %-lik artım kifayət deyil.

“Bağça heyəti ilə bağlı fərqli yanaşmamız var. Başa düşürük ki, əməkhaqqı aşağıdır və yalnız 10 %-lik artım uyğun olmayacaq. Bu istiqamətdə necə tənzimlənməli olduğu ilə bağlı baxışımız da var. 2025-ci il ərzində 125 lərlilik artım olacaq. Bu, indiki mərhələdə, bugünkü mövcud realıqdan irəli gələrək təxminən 20 %-lik artımdır. Bu, ümumi götürüldə ictimai sektorda olan artımdan daha çoxdur və növbəti illərdə də bu sahədə artım davam etdiriləcək ki, əməkhaqlarının uyğun səviyyəyə çatdırılmasına daha tez nail olunsun”, – deyər maliyyə naziri bildirib.

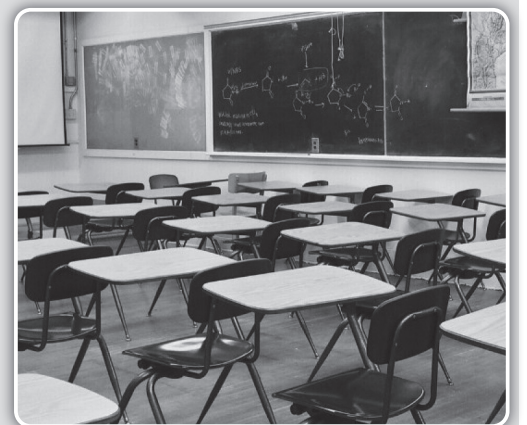

ÖZƏL MƏKTƏBLƏRDƏ ŞAĞİRD LƏRİN SAYI 10 MİN NƏFƏR ARTIB

Özəl məktəblərdə şagirdlərin sayı ildən ilə artır. Gürcüstan Milli Statistika Xidmətinin yaydığı məlumata əsasən, 2024-2025-ci tədris ilinin başlanğıcında özəl ümumtəhsil müəssisələrində 70318 şagird qeydə alınıb. Şagirdlərin sayı özəl məktəblərdə son 5 ildə 10 min nəfər artıb.

İllərə gəldikdə isə özəl məktəblərin şagird sayı aşağıdakı kimidir:

2020-2021-ci tədris ili – 59966 şagird;
2021-2022-ci tədris ili – 60063 şagird;

2022-2023-cü tədris ili – 63658 şagird;
2023-2024-cü tədris ili – 66503 şagird;
2024-2025-ci tədris ili – 70318 şagird.

Səhifədəki məlumatlar “etaloni.ge” saytından götürülüb.
Gürcü dilindən tərcümə etdi Aynurə ƏLİYEVƏ

ADLARIMIZ - FƏRQLƏNMƏ NİŞANIMIZ

(Tarixi-etnoqrafik qeydlər.
1-ci yazı)

Hər bir xalqın öz şəxs adları – antroponimikası var. Hər bir xalq yeni doğulmuşlara ad seçərkən tarixən müxtəlif aspektlərdən çıxış edir. İstənilən xalqın şəxs adlarına fərqli münasibətinin, fərqli yanaşmasının olması da təbii haldır. İstənilən xalqın lüğət fondunda şəxs adları müstəsna yer tutur. Şəxs adları xalqın dünyaya baxışının müxtəlif yönünə işıq tutmaq baxımından əvəzsiz qaynaqdır. Xalqın yaşadığı coğrafiya, sosial-iqtisadi, siyasi, dini-mənəvi münasibətlər şəxs adlarında bu və ya digər şəkildə əks oluna bilər.

Bir cümlə ilə ifadə etsək, istənilən xalqın şəxs adları hər bir fərdi fərqləndirmək üçün düşünülmüş işarə, nişan sistemidir.

Tarixi inkişafın gedişində şəxs adları da dilin lüğət fondundakı digər sözlər kimi mənəvi daralmağa və ya genişlənməyə məhkumdur. Şəxs adlarının zamanla ayaqlaşmadıqda arxaizmə çevrildiyini, ümumişləklidən çıxdığını, dilin passiv lüğət fonduna keçdiyini də müşahidə etmək mümkündür. Tarixi gedişatın müəyyən pillələrində yeni şəxs adlarının yaranması dilin təbii qanunauyğunluqlarından sayılmalıdır. O üzdən ki, həyatın bütün sahələrində baş verən yeniliklər şəxs adlarında da az və ya çox dərəcədə iz qoyur.

Şəxs adlarının dəyişmə və ya yenilənmə intensivliyi baş verən tarixi hadisələrin sürəkliliyindən, uzun və ya qısalığından asılı bir hadisədir. Uzunmüddətli ərəb və monqal-tatar istilaları təkcə ərazi ekspansiyası deyildi, həm də bizim mənəvi dəyərlərimizə, o cümlədən də şəxs adlarımıza qarşı total bir hücum idi. Şəxs adlarımız arasında bu hadisələrlə bağlı antroponimlər xüsusi bir qat kimi indi də aydın seçilməkdədir.

Adqoyma və ya advermə.

Ailə üçün sağlam uşağın dünyaya gəlməsi qədər ona ad seçilməsi və ad verilməsi də mühüm əhəmiyyət daşıyan hadisə olmuşdur. Gümanımızca, ailənin yeni üzvlərinə ad qoyulması xüsusi mərasimlə icra olunmuş, ona adın verilməsi ailə ağsaqqalının patronajlığı ilə həyata keçirilmişdir. Burada digər bir gümanımızı da səsləndirək: ailə ağsaqqalının verdiyi addan başqa, müəyyən yaşa çatdıqdan sonra uşağın yeni bir ada – sosial nişana da ehtiyacı

varanırdı. Cəmiyyətdə tutduğu mövqeyə, ictimai dəyəərə malik hərəkətinə görə onun yeni bir ada malik olması da gərək idi. O, yeni adıyla artıq cəmiyyətdə başqa bir statusa da yiyələnirdi. Görünür yeni ada sahiblənməklə o, xalq yığıncağında səsvərmə hüququnu, daxil olduğu topluma aid qərarların qəbul olunmasında söz haqqını qazanırdı. Başqa sözlə, cəmiyyətin tamhüquqlu üzvünə çevrilirdi. Yeni doğulmuşu ailə adını evin ağsaqqalı verirdisə, ona ikinci, cəmiyyətdə yeni status qazandıran adı el və ya tayfa ağsaqqalı verirdi. Məsələn, Oğuz türklərində bu vəzifəni Dədə Qorqud yerinə yetirirdi.

Xalq inanclarımız uşağın qulağına adının pıçıldanmasının gərəkliliyi tələbini qoyur. Yeni doğulan körpəyə adın verilməsinin doğuşdan sonrakı hansı müddətdə baş verməsi barədə dəqiq heç nə deyə bilməsək də, xalq inanclarımızda advermənin gecikdirilməməsinin tövsiyə edildiyi hiss olunur. Belə ki, yeni doğulmuşu ad qoyulmasının gecikdirilməsi onun gələcəkdə yalançı olmasına səbəb hesab edilirdi. Əski insanların səbəb-nəticə əlaqələri barədə bu düşüncələri müasir dünyagörüşümüzə ziddiyyət təşkil etsə də, qədim adqoyma adətlərimizi bir sistem kimi araşdırmaqda yardımçımız olur.

Uşağın adının qulağına pıçıldanması ikinci dəfə başqa bir münasibətlə baş verir. Bu, fərqli bir situasiyada, fərqli bir şəraitdə həyata keçirilən ayin-ritualdır. Göytürklərdə yetkinləşmə, başqa bir status qazanma, inisiyasiya ritualında gənc döyüşçülərin qulağına sırğa və ya əski təbirlə desək, küpə taxılırdı. Gəncin qulağına sırğa taxılması onun xaqaqlarına və başçılarına bağlılığını ifadə edirdi.

Qədim türklərdə gənc oğlanların qulağına küpə-sırğa taxma adəti yetkinlik yaşına çatma və ər-kişi olma ritualıdır. 14 yaşına çatmış ərğənin qulağına soya aid mühüm sirlər və əcdadların adları pıçıldanaraq, qulaqları dəlinirdi. Bu gün ara-sıra işlətdiyimiz “qulağında sırğa olsun” deyimini də buradan gəlməli, “sənə söylənən sirləri unutma” anlamında başa düşülməlidir. “Qulağı dəlik” deyimini isə “o, qulağına söylənən sirləri bilir” mənasındadır və qədim Göytürk ərğənlik yaşına çatma, yetkinləşmə ayini ilə bağlı olmalıdır.

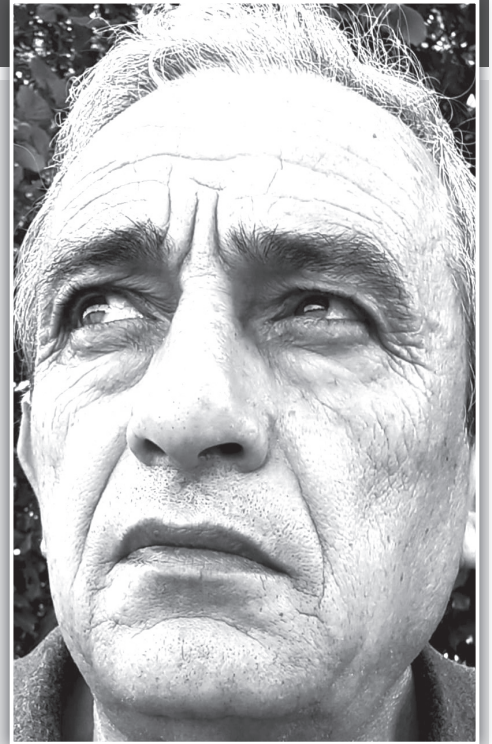
Burada küpə-sırğa ərğənin ər olduğunun və artıq döyüşə gedə biləcəyinin nişanəsi kimi çıxış edir. Onu da deyək ki, Oğuz ellərində “qulağı altın küpəli” bəylərin varlığı barədə bizə ana qaynağımız “Kitabi-Dədə Qorqud” qiymətli məlumatlar saxlamışdır.

Həyatda olan babanın, nənənin və ya ata-ananın adının yeni doğulmuş uşağa verilməsi adətində də rast gəlinir. Adını nəvəsinə verən şəxs öldükdən sonra yaşayacağını, ən azından yaddan çıxarılmayacağını güman etsə də, xalq inanclarımızda həyatda olan birinin öz adını yeni doğulan uşağa verməsi təqdir olunmur, əks halda ad sahibinin axirətə adsız gedəcəyinə işarə edilirdi. Adsızlıq isə həmin şəxsin bir insan kimi yoxluğu, mövcud olmaması kimi qavranılırdı. Bu isə öz növbəsində qədim dünyagörüşündə yolverilməz hal hesab olunurdu.

Əski insanların adla onu daşıyan insanı eyniləşdirməsini biz artıq bilirik. İnsanın adını təhqir etməklə özünü təhqir etmək arasında heç bir fərq qoyulmurdu. Fikrimizi təsdiqləmək üçün biz xalq yaddaşında bu gün də yaşayan alqış və qarğışlara müraciət etməyi daha uyğun hesab edirik. İnsana alqış edərkən, “adınla yaşa”, “adına qurban” deyilsə, ona qarğış edilərkən, “adın batsın”, “adın adlara qoyulsun” deyilirdi. İstər alqışlarda, istərsə də qarğışlarda ada onu daşıyan şəxsin özü kimi baxılır, alqışlarda uzun ömür diləyi qabardıldığı halda, qarğışlarda şəxsə ölüm arzulandığı açıq-aşkar hiss olunur. Sözarası onu da qeyd edək ki, əski insanlar sözün gücüylə canlı-cansız predmetlərə təsir edə biləcəklərini, sözün enerjisi ilə onlara yaxşı və ya pis enerji ötürəcəklərini güman edirdilər.

“Adını verməmək”. Ailənin yeni doğulmuş üzvünə ölmüş babasının və ya nənəsinin adı qoyularkən həmin uşaq tez ölərdisə, onda bu deyimdən istifadə olunurdu. Əski insanların düşüncəsi ad sahibinin adını vermək istəmədiyini üçün uşağın öldüyü qənaətinə gəlirdi. Uşağa ölmüş əcdadlarından birinin adı verilərkən bu münasibətlə müəyyən bir ayinin icra olunduğu da bəllidir. Artıq bu ayin islam qaydaları ilə keçirilsə də, ehtimal etmək olar ki, islamaqədərki inanclarımızda belə bir ayin sistem şəklində, şamanların-qamların iştirakı ilə gerçəkləşdirilmişdir.

“Ad çəkəcəkli olur”. Ailədə yeni

doğulmuş uşağa ölmüş ata-babalarından birinin adı verildikdə və uşaq böyüdükcə xasiyyətə həmin şəxsə bənzədikdə bu deyimdən istifadə olunur. Uşağın xasiyyətə daşdığı adın sahibinə bənzəməsinə həmin adın fitrətindən doğduğunu güman edərək, əcdad ruhlarının ölməzliyinə inamı nümayiş etdirirdilər. Əcdadların ruhlarına dua etməyi də sonraya saxlamırdılar. Digər tərəfdən də ata-baba adlarının yeni daşıyıcılarına ölmüş, artıq başqa dünyada yaşadığı güman edilənlərin “torpağı sanı ömür” yaşaması arzulanırdı.

Nəsildə, soyda eyni addan istifadənin yasaqlanması. Görünür eyni adın ikinci uşağa qoyulması birincinin ömrünün kəsəcəyi, birincinin ömrünün ikincidə yaşayacağı gümanı ilə bağlı olmuşdur. Əski türklərdə öldürülmüş düşmənin adının qalib tərəfindən mənimsənilməsi adəti də var idi. Bunu etməklə qalib tərəf düşmənin gücünü öz gücünə qatacağına inanmışdır. Sözarası onu da deyək ki, əski insanlar öldürdükleri düşmənin qanından dadmaqla onun gücünü də mənimsəyəcəklərini, ümumiyyətlə, onun ömrünə sahiblənəcəklərini, bir ömürdə öldürdükleri düşmənlərin ömürlərinin cəmi qədər ömür sürəcəklərini düşünmüşlər. Bu gün xalq dilində yaşayan, özündə hədə-qorxu, təhdid mənalı daşıyan “qanını içərəm”, “qanıma içdi” kimi deyimlər, fikrimizcə, bu adətin xalq yaddaşında daşlaşmış şəkli kimi anlaşılmalıdır.

Oxucunu yormamaq məqsədilə yazını burada kəsməyi, davamını növbəti yazıda verməyi düşünürük.

Afiq MUXTAROĞLU

"VƏTƏNDAŞ A" SERİALI

“Jurnalistikanın nəzəriyyəsi” və “Kino” adlı çox maraqlı dərslər keçdik. “Jurnalistikanın nəzəriyyəsi”ndə “Şehirli güllə” metodu mövcuddur ki, medianın auditoriyaya güclü və birbaşa təsirinə əsaslanır. Bu nəzəriyyəyə əsasən, media bir güllə kimi auditoriyaya dərhal nüfuz edərək insanların fikirlərini dəyişir. Auditoriya passiv hesab olunur, medianın mesajlarına qarşı müqavimət göstərmir və media hər kəsə eyni cür təsir edir. Buna zidd olan bir neçə nəzəriyyə də mövcuddur ki, onlardan biri də “Medianın seçici və məhdud təsir nəzəriyyəsi”dir. Bu nəzəriyyəyə əsasən, insanlar medianın təqdim etdiyi məlumatları seçir və yalnız öz dünyagörüşlərinə uyğun gələn məzmunu qəbul edirlər. Bu, insanların mövcud inanclarını gücləndirir, yeni məlumatları isə öz mövcud yanaşmalarına uyğun şəkildə qəbul edirlər.

Kəsə getsək, birinci nəzəriyyə medianın insanlara təsir edərək onların düşüncələrini formalaşdırdığına, ikinci isə onsuz da formalaşmış olan bir düşüncənin güclənməsinə səbəb olduğuna əsaslandığını deyə bilərik. Bununla yanaşı, düşüncənin formalaşmasına və ya güclənməsinə yaş, təhsil səviyyəsi və insanın məqsəd və mövqeyi müəyyən dərəcədə təsir göstərir. Bu faktorlar auditoriyanın hansı nəzəriyyənin tərəfkeşinə, hansının əleyhdarına çevrildiyini müəyyən edir. Burada auditoriyaya təsir edən media deyəndə yalnız sosial şəbəkələrdən, internetdən deyil, həm də televiziyadan, verilişlərdən, filmlərdən və seriallardan bəhs edilir. “Kino” mövzusunda dərslərdə bir az kinonun tarixindən, inkişafından danışandan sonra müəzrinin sonlarına yaxın ekran üzü görünən film və seriallar ətrafında debat aparmışdıq. Seriallara baxanların sayı beş-on nəfər ancaq olardı. Lektorumuz bunun səbəbinin sükət xəttinin, məkanın eyni olmasından irəli gəldiyini deyirdi. Buna görə də yerli seriallardan daha çox “idaxl edilmiş” serialların daha çox reytingə sahib olduğunu qeyd etmişdi. Onların içində məhz türk serialları, hansılar ki, artıq onlar da eyni mövzu ətrafında fırlanmağa başladığı üçün tamaşaçı itirməyə başlayıblar. Fikirləşəndə bu, doğrudan da belədir, yəni bir az vaxt keçəndən sonra adı fərqli, mövzusu eyni olan seriallar insanı sıxır, onları vaxt itkisi hesab edir. Şəxsən mən özüm artıq üç-dörd il olar ki seriallara baxmıram, çünki hər hansı serialda və ya verilişdə

ortaya qoyulan nəsə problem, bu məsələyə fikir bildirən zidd tərəflər axtarıram. Amma ekranları ağışuna almış eyni verilişlərlə qarşılaşıram. Buna görə də insan televiziyadan soyuyur və internetə yönəlir. Elə yenə demək olar ki, bütün televizorları əhatəsinə almış həmin axtarış verilişlərinin başladığı vaxtda televiziyadan qaçaraq feysbuka sığındığım zaman qarşıma bir neçə dəqiqəlik video çıxdı. Baxan kimi hansısa filmin səhnəsindən olduğunu asanlıqla anlamaq mümkün idi. Əvvəlcə fikirləşdim ki, yəqin yutubda yayımlanmağa başlayan hansısa qısametrajlı filməndən olan səhnədir. Gözüm filmin adını axtardım. Budur, videonun alt hissəsində yazılıb: “Vətəndaş A”. Azərbaycan telekanallarının birində yenidən yayımlanmağa başlayan serial olduğunu biləndə qəribə gəlmişdi. Oturub ilk üç seriyasını izlədim. Onsuz da müddəti heç 1 saat davam etmir, 45 dəqiqədir. Çoxdandır serial izləməyən biri olaraq mövzu mənə əməlli-başlı təsir eləmişdi. Elə qəribə gələn də bu idi. Bizlərin izlədiyi telekanallarda axtarış verilişlərinə üstünlük verilir, çünki auditoriya dünyagörüşlərindən irəli gələrək bunu tələb edir. Belə olan halda bu ssenari haradan çıxmışdı? Kino sektoru sıfır nöqtəsində olan bir telemedianın bu cür işi insanda maraq doğururdu. Ona görə də bir balaca axtarış edəndən sonra məlum oldu ki, serial C.Cabbarlının 1930-cu ildə qələmə aldığı “Almaz” pyesi əsasında, günümüzdəki aktual olan mövzulara əsaslanaraq ekranlaşıb. İndi təsirin C.Cabbarlının motivlərindən qaynaqlandığı məlum olmuşdu.

Həm pyes, həm də serial qadın azadlığı, sosial ədalət və maarifləndirmə ideyalarını təbliğ edir. “Almaz” əsərində Almaz qadın hüquqları uğrunda mübarizə aparır və kəndə maarifləndirmə işlərinə önəm verir. “Vətəndaş A” serialında da qadınların cəmiyyətdəki rolu və onların öz “Almaz” pyesi 1930-cu illərin kənd mühitini təsvir edir, Sovet ideologiyası və maarifçilik ruhu əsas rol oynayır. “Vətəndaş A” serialı müasir dövrə uyğunlaşdırılıb və bugünkü sosial problemləri əhatə edir. Bütün bunlar öz yerində, serialdan danışmaqdan əlavə yalnız bir-iki mövzuya toxunacam. Çünki eyni hadisələr bizim də başımıza gəlir. Deməli, bunlardan biri kənd məktəbində biologiya müəlliminin cinsiyyət mövzusunda tədris etməməsidir. Guya müəllim həmin dərsi əxlaqsızlıq sayır və dərslərini tədris olunmasını da əxlaqsızlığa təşviq sayır. Hələ üstəlik müəllim Darvin nəzəriyyəsinə də inanmır. İş orasındadır ki, bu hal yalnız kənd məktəblərində deyil, elə bizim məktəbdə də mövcuddur. Məktəbdə oxuyanda biz də həmin mövzunu keçməmişdik. Müəllim filan səhifədəki yeni mövzumuzu açın deyəndə, “müəllim, arada dərslər qaldı”

“Vətəndaş A” serialı Azərbaycanlıların cəmiyyətində mövcud olan, demək olar ki, hər mövzuya toxunub və dilimizdə mövcud olan, lakin nə mənasını bildiyimiz, həmçinin heç düzgün bir şəkildə tələffüz edə bilmədiyimiz sözlərdən də istifadə edilib. Bir sözlə, o çatışmayan cəhətlərimizi ayna kimi əks etdirib. Buna isə C.Cabbarlının 1930-cu ildə qələmə aldığı pyesin motivləri əsasında nail olub. İndi bəlkə kimlərsə onun necə uzaqgörən bir şəxsiyyət olduğunu düşünə bilər və haqlıdırlar da, amma işin pis tərəfi 1930-cu ildə mövcud olan vəziyyətin 2024-cü ildə aktual olmasıdır. Bir əsrə yaxın vaxt keçməsinə baxmayaraq problemlər yox olmayıb, enerji kimi bir haldan başqa hala keçib, sadəcə müasir status qazanıb.

Çiyalə OSMANOVA

Tbilisi Dövlət Universitetinin sosial və siyasi elmlər fakültəsinin 1-ci kurs tələbəsi

BAYRAMLAŞMAĞA DƏYƏR, HƏMRƏYİLİYİ POZMAYAQQ

ili tamam olmur? Əgər yaşadığımız dünya bu təqvimlə fırlanırsa, nədən biz əksər halda heç səbəbini də bilmədiyimiz iradlarla kiminsə xoş münasibətinə pis rəy bildiririk.

Bəli, dünya Milad bayramı qeyd edə bilər, əgər o da İsa peyğəmbərin mövludu gündürsə, heç də bizim nümunəvi, bərabərlik imanımız olan islam dinimiz peyğəmbərlərə fərq qoymursa. Bəs özünü dindar sayan bu adamlar insanları niyə belə bəd yönlü maarifləndirirlər.

Ümumiyyətlə, olmazmı insan olaraq həyatda yaxşı nə var onu təkrar edək, pisdən uzaqlaşaq. Hamımız köhnə illə vidalaşırıq, yeni ili qəbul edirik. Vəssalam! Həmin günü sevinclə qarşılayırıq ki, ilimiz də xoş gəlsin. Burada pis nə var? Biz Afrika qəbilə bayramını yox, özümüzün, atalarımızın, babalarımızın uşaqlıqdan görə-görə gəldiyi bayramı qeyd edirik.

Hər bayramın öz atributları var. Evlərimizə qışın soyuğunda yaşillıq gətirən yolka dediyimiz, uşaqların maraqla gözlədiyi bu sevincdən niyə imtina edək ki. Əlbəttə, hər şeyin ifratı zərərliyə, amma uşaqlar şənəlsə, ətrafımızda xoş əhvali-ruhiyyə yaranırsa, doğmalar bir-birini axtarırsa, işdən-gücdən vaxt edib dincəliksə, az da olsa qayğıdan uzaqlaşırıqsa – bunun nəyi pisdirdi?

Biz bayramları da ruhumuza yaxın olanda qeyd edirik axı. Hamımızın yaxın keçmişində bir gözlədiyi hədiyyə gətirən Şaxta baba vardı, bəzəkli gözəl Qar qız vardı, maraqla saatın əqrəbinin son saniyələrini saymağımız vardı... Sonra gələn ili alqışla qarşılamağımız da bizim bir əsrlik xatirəmizdir.

Bu təlatümlü, yaşamaq üçün çox az zaman olan dünyada uşaqlarımıza verdiy-

imiz xoşbəxtliklərin az siyahısından Yeni il bayramını silməyin nolar!

Uşaqlar Şaxta babaya məktub da yazsınlar. Bu, onların çəkinmədən ilk gizli istəkləridir, uşaqlar bəzəkli otaqlarda şənəlsinlər, qoy bir-birinə Santa Klausun sirri olan hədiyyəni alsınlar, təkli xoşbəxt olsunlar.

Bunu balalarımızdan əsirgəməyək.

Tək uşaqlarmı? Süfrələrimizin ətrafında doğmalarla birlikdə olmağın dəyərini nə əvəz edə bilər ki...

Yeni ildə doğmalaşmaq, sevinək, günümüzü dəyərləndirək, bax, onda həmrəy olacağıq.

İlimiz sağlam, əminamanlıqla, ruzi ilə gəlsin! Yeni ilimiz mübarək!

Esmira ƏLƏKBƏRLİ

Marneuli rayonu Qaçğan 2 saylı ictimai məktəbin kimya-biologiya müəllimi

AĞA MƏHƏMMƏD ŞAH QACARIN TİFLİS ŞƏHƏRİNƏ HÜCUMU

ALEKSANDRE ORBELİANİ

(əvvəli ötən sayda)

Çar İrakli tərəddüd etmədən şahzadələri, əyanları və öndə gedən tatar ağalarını dəvət etdi. Onlar bu sözlərlə başladılar: “Mənim qardaşım gürcülər! Bizim ürəyimizin tərərini, bizim qolumuzun qüvvətini və bizim qılıncımızın kəsərliliyini çoxdandır farslar bir daha görməyiblər. Görünür, bunu onlar yaddan çıxarıblar. Bu səbəbdən, onlar yenə bizim yeni düşməne, farsları yığib üzərimizə gətirən xacə Ağa Məhəmməd şah Qacara kömək əlini uzadıblar. Qoy gətirsin, bir daha görsün və son dəfə buna inansınlar ki, yenə həmin gürcülərlik, o qorxmaz, yenilməz gürcülər. Belə ki, bundan sonra bu toplantıda onların puc qüdrətini necə qarşılayacağımızla bağlı kim nə deyəcək, nə tövsiyələr verəcək”.

Burada İvane Muxran batono səsləndi: “Önlərinə çıxaq, öz gücümüzü, qüdrətimizi göstərək”.

Fədakar olanlar yekdilliklə: “Önlərinə çıxaq! Önlərinə çıxaq!”

Çar İrakli: “Elə isə nə məsləhət görürsünüz?”

Bu barədə bəzisi elə dedi, bəzisi belə dedi, lakin üçünün dedikləri fikirlər başqalarının tövsiyələrinin üstünü örtüdü. Bax, üçü onlardır və onlar fikrini belə ifadə etdi.

İlk fikir sərdar tavad David Canbakur Orbelianinindir, lakin bu tövsiyədən sonra o qədər vaxt keçmədi, o iflic oldu və o hadisələrdə ağır xəstəliyə düşər olmuş halda İmeretiyə göndərildi, artıq ağı başında deyildi.

Budur həmin fikir: “Mənim hökmdarım, məsləhətim belədir: bütün Qazax-Borçalı və Şəmşəddil camaatını ailəliklə sizin əmriniz ilə Birtvisi qalasına gətirəcəyəm, oradan qoşun

çəkərəm və ərazidən Sınıq Körpüyə gələne kimi, qızılbaşların nə qədər atları olacaq, ya qatırları, başçılarından birini ələ keçirərəm. Bundan əlavə, harada qala qarşıma çıxsa, mən özüm ora hücum edəcəm və sənəin xoşbəxtliyinlə tezliklə onu məğlub edib tezəcə onu geri qaytaracağam”.

Çar İrakli kürəkəni (çarın qızı Tamar onun həyat yoldaşı idi) sərdar Davidin bu son sözlərini məmnuniyyətlə qarşılamışdı, sonra onu öz yanına çağıraraq sevgi ilə bağrına basmışdı. Bu fikir hamı tərəfindən bəyənilmişdi, lakin sonra Qazax vəkili Pənah ağa məlumat verdi.

İkinci fikir Pənah ağanın oldu: “Sərdar David sizə nə dedisə, bəli, yaxşı fikirdir, amma mən də sizə bir şey deyəcəm və bundan sonra necə istəyirsiniz elə olsun: Ağa Məhəmməd şah Qacar Şəmşəddilə gəlsə orada qərar tutacaq, orada Şəmşəddilin, Qazağın, Borçalının nə ki ilxıları var, madyanları var, mən onları bir yerə yığacağam və sübh çağlarının birində qızılbaş qoşununun içinə buraxacağam. Onda görərsiniz, qızılbaşların minik ulaq və atları hamısı birdən hərəkətə keçərək onlara qarışacaqlar ki, qızılbaş ordusu piyada qalsın. Eyni zamanda siz qoşunla qızılbaşlar üzərinə hücumla keçib, onların ordusunu elə məğlub edəcəksiniz ki, yarısı güc-bəla ilə aradan çıxsa bilsin”.

Bu sözləri eşidən kimi çar və başqaları bu fikri bəyəndi. Çar ona yaxşı xələt də verdi, lakin sonra çar İrakli dedi: “Bir fikir də mən deyəcəyəm, sonra hansı üstün olacaq ona başlayaq”.

Hardasa bu plan Avropanın planına oxşayır, amma o Avropanın yalnız eşitdiyindən başqa heç nədən xəbəri yox idi, hərdən bir patrillər (keşilər – Tərcüməçi) onun hüzuruna gəlib Avropanın xəbərlərini söyləyirdilər. Ya da nə vaxtsa avropalı səyyah gələcəkdi, onlar da xəbər çatdırırdılar. Bəlkə onların xəbərlərindən birtəhər cüzi də olsa halı olsa da, daha diqqətçəkən o idi ki, o, dövrünə uyğun döyüş təcrübəsi olan bir insan idi və bu qədər il müharibə təcrübəsindən sonra qorxmaz idi – bu qədər itaətkar döyüşçünün düşməne çevrildiyi bütün dəhşətlər qarşısında.

Üçüncü fikir çar İraklinindir: “Mən Ağa Məhəmməd şah Qacarın və onun qoşununun başına elə oyun açım ki, Gürcüstandan bir nəfər də olsun əsgər xəbərçi qızılbaş gedə bilməsin. Ondan sonra nə istəyirəm. İrani ona sahmana saldıraram. Mən Ağa Məhəmməd şah Qacara heç yerdə toxunmaram, Soğanlığa gətirərəm, orada çöllükdə, Kürün yaxınlığında qərar tutduraram. Bu zaman mən də Soğanlıqdan kiçik

bir qoşunu ona göstərərəm. Guya ondan artıq qoşunum yoxdur. Ağa Məhəmməd şah Qacarın qoşunu daha da sırtıqlaşacaq. Lakin səksən mindən artıq qoşun bu şəhərin yaxınlığında, yaxud onun ətrafında, onların olduğu gizli yerlərdə olacaq. Bəs nə, bir qoşun orada duracaq, bax, indi eşidəcəksiniz: on min bizim döyüşçü Soğanlığın o yanında calada, Qarayazı tərəfdə gizlənməmiş olacaqlar. On min döyüşçünü, bəli, Yağlıca dərəsinə göndərəcəyəm ki, orada bir müddət gizlənsinlər. Beş min döyüşçünü Sınıq körpüyə doğru gizlicə göndərəcəyəm ki, bir bölüm qızılbaş döyüşçüsünü onlar buraxmasınlar. On min döyüşçünü qızılbaşla üzbəüz Soğanlıq dərələrinə yerləşdirəcəyəm və mən qalan qoşunu və on səkkiz toppla Tabaxmela yolunu keçərək Teletə doğru yönələcəyəm. Şəhər tezdən qızılbaş qoşununun üstünü aldıracağam və on səkkiz topdan ara vermədən atəş açacaqlar ki, bununla qızılbaşların canına vəlvələ düşəcək. Bizim iyirmi min döyüşçünü də hücumla göndərəcəyəm və mən qalan qoşun ilə geridə duracağam. Orada – Yağlıca qoşunu və burada – Soğanlıq dərəsinin qoşunu, məhz elə bu vaxt çıxacaqlar, biz isə üç tərəfdən qızılbaş ordusunu mühasirəyə alacağıq ki, Kürə doğru getməkdən başqa heç yerə getməyə yolu qalmasın. Qaçan qızılbaş qoşununun arxasınca düşüb onu Kürə dirəyəcəyik. Bu zaman qəfildən on min bizim döyüşçü o taydan qızılbaş ordusuna od vuracaqlar və üç tərəfdən də onlara hücum edəcəyik... Burada, mən əminliklə bilirəm ki, Ağa Məhəmməd şah Qacarı ya əli bağlı bizə təslim edəcəklər, ya öz qoşunu onu öldürəcək, ya da bizim qoşun onu ələ keçirəcək. Onu da deyim ki, qızılbaş qoşunu top-tüfəngini yerə qoyub bütövlükdə bizə tabe olacaqlar (Adribejan (Azərbaycan) xanları Ağa Məhəmməd şah Qacarın həlak olacağına böyük ümid edir və bunun üçün gizli şəkildə çar İraklinin yanına adam göndərirlər. Bundan əlavə, çar İrakli ilə onların arasında çoxlu şərtlər olub. Müəllifin o dövr Azərbaycan kəlməsini işlətməsi maraqlıdır – Tərcüməçi). Ümidim Allahadır, bizə şəksiz, itaət edəcəklər. İndi bu üç tövsiyədən hansının üstün olduğunu siz ayırd edin”.

Hamı yekdilliklə çar İraklinin tövsiyəsini bəyəndi və hətta çox təəccübləndilər!

(davamı növbəti sayda)

Gürcü dilindən tərcümə edən:

Mirzə MƏMMƏDOĞLU

31 DEKABR
2024-CÜ İL
№ 22 (217)

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

BOLNİSİ RAYONUNUN ARIXLI KƏND İCTİMAİ MƏKTƏBİNDƏ AZƏRBAYCAN DİLİ VƏ ƏDƏBİYYATI OTAĞI AÇILIB

Gürcüstanın Bolnisi rayonunun Arıxlı (Naxiduri) kənd məktəbində Azərbaycan dili və ədəbiyyatı otağının açılışı olub.

Açılış mərasimində Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin məsul əməkdaşları, Gürcüstan parlamentinin deputatı, məktəbin müəllim və şagirdləri, valideynlər iştirak ediblər.

Tədbirdə Azərbaycanın və Gürcüstanın Dövlət himnləri səsləndirilib. Sonra Bolnisi rayonunun Resurs Mərkəzinin rəhbəri İamze Svanidze, məktəbin direktoru Kaxaber Cumberidze, Azərbaycan dili müəllimi Sevda Muzaşvili və başqaları çıxış edərək belə bir otağın açılışını yüksək qiymətləndiriblər.

700-ə yaxın şagirdi olan Naxiduri məktəbində Azərbaycan dili və ədəbiyyatı otağının Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin dəstəyi ilə açıldığı bildirilib.

Məktəbin şagirdləri burada əsasən Azərbaycan və gürcü dillərində təhsil alırlar. Eyni zamanda, şagirdlərə ingilis dilində də ayrıca dərslər keçirilir. Otaq səfirlik tərəfindən lazımı inventarla təmin olunub. Məktəbin müəllim və kollektivi göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan dövlətinə və səfirliyə minnətdarlıq ediblər.

Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin müşaviri Kamal Xıdırov çıxış edərək Azərbaycan dövlətinin Gürcüstandakı

soydaşlarımıza göstərdiyi diqqət və qayğı barədə ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, Azərbaycan dövlətinin dəstəyi ilə Gürcüstanda çoxsaylı məktəblər, uşaq bağçaları və idman kompleksləri tikilib, əsaslı təmir olunub. Bu otağın açılması da həmin qayğının bariz nümunəsidir.

Diplomat müəllim və şagirdlərə uğurlar arzulayıb, qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə soydaşlarımızı təbrik edib.

Gürcüstan parlamentinin deputatı David Sonqulaşvili çıxışı zamanı AZAL-ın Bakı-Qroznı reysini həyata keçirən təyyarəsinin qəzaya uğraması ilə əlaqədar həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına başsağlığı verib, yaralıların tezliklə sağalmalarını diləyib. Deputat xalqlarımız və ölkələrimiz arasındakı dostluq münasibətlərindən danışaraq, məktəbdə otağın açılmasını yüksək qiymətləndirib. Bildirib ki, belə bir otağın açılması gənc nəslin ana dili və ədəbiyyatının öyrənməsində və təbliğində mühüm rol oynayır.

Sonra şagirdlər Azərbaycan və gürcü dillərində şeirlər söyləyib və mahnılar oxuyublar. Balacalar "Nəlbəki" xalq rəqsi-ni ifa ediblər.

Azərbaycan səfirliyi adından məktəbə televizor, kompüter dəsti, printer hədiyyə edilib.

AVROPA GƏNCLƏRİNİN QIŞ OLİMPIYA FESTİVALI GÜRCÜSTANDA KEÇİRİLƏCƏK

2025 - c i
i l

fevralın 9-dan 16-dək Gürcüstanda "Bakuriani 2025" Avropa Gənclər Qış Olimpiya Festivalı keçiriləcək.

Festival Tbilisi, Bakuriani və Batumidə təşkil olunacaq. Festivalın "Sülh atəşi" artıq Romadan Tbilisiyə çatdırılıb.

Festivalda iştirak etmək üçün Avropanın 48 ölkəsindən 2 minə yaxın idmançı Gürcüstana gələcək.

İlkin məlumatlara görə, Gürcüstan gənclərin qış festivalında fiqurlu konkisürmə (iki idmançı), dağ xizəyi (altı idmançı – iki qız və dörd oğlan) və biatlon (bir idmançı) yarışlarında təmsil olunacaq. İştirak edəcək idmançıların siyahısı yanvarın əvvəlində rəsmən açıqlanacaq.

"Sülh atəşi" Gürcüstan şəhərləri ilə estafetlə gedəcək. Kulminasiya nöqtəsi fevralın 9-da festivalın açılışı zamanı Olimpiya qazanın yandırılması olacaq.

GÜRCÜSTANDA NEFT, QAZ, KÖMÜR VƏ ELEKTRİK ENERJİSİ İSTEHSALI ARTIB

2023

-cü il Gürcüstanda 38,9 min ton xam neft hasil olunub, bu da 2022-ci illə müqayisədə 6,3 faiz çoxdur. Bu barədə Gürcüstan Milli Statistika Xidməti məlumat yayıb.

Qeyd olunan dövrdə 16,4 milyon kubmetr təbii qaz (2022-ci illə müqayisədə 12,3 faiz çox), 148 min ton daş kömür (1,2 faiz çox) hasil edilib.

Məlumatla görə, Gürcüstanda 2023-cü ildə elektrik enerjisi istehsalı əvvəlki illə müqayisədə 1 faiz artaraq 14,4 milyard kilovat-saat təşkil edib.

Enerji istehsalının strukturunda ən böyük pay elektrik enerjisinin payına düşür – 77,7 faiz. İkinci yerdə bioyanacaq və tullantılardan (məsələn, odun) istehsal olunan enerjidir – 13,1 faiz.

2023-cü ildə son elektrik enerjisi istehlakı əvvəlki ilə nisbətən 8,3 faiz azalaraq 12,3 milyard kilovat-saat təşkil edib. Bundan əlavə, təbii qaza tələbatın həcmi 3 368,8 milyon kubmetr (2022-ci ilə nisbətən 0,2 faiz çox) olub.

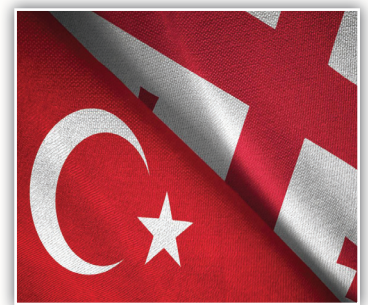
GÜRCÜSTANIN ƏN ÇOX MAL VƏ MƏHSUL İDXAL ETDİYİ ÖLKƏ TÜRKİYƏDİR

2024 - c ü
i l i n

yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan Gürcüstanın ixracatında ən çox pay sahibi olan üçüncü ölkə olub. Bu barədə Gürcüstan Milli Statistika Xidməti məlumat yayıb.

Məlumatla görə, birinci yerdə 1 milyard 166,1 milyon dollarla Qırğızıstan, ikinci yerdə isə 795,4 milyon dollarla Qazaxıstan dayanır. Gürcüstanın Azərbaycan ilə ticarət dövriyyəsində ixracatın həcmi isə 664,4 milyon dollar təşkil edib.

İdxalata gəlincə, qeyd olunan dövrdə Gürcüstanın ən çox mal və məhsul idxal etdiyi ölkələr siyahısında ilk üçlükdə 2 milyard 500,9 milyon dollarla Türkiyə qərarlaşıb. 1 milyard 828,5 milyon dollarla ABŞ ikinci, 1 milyard 635,5 milyon dollarla isə Rusiya üçüncü yerdə qərarlaşıb.

Təsisçi:
"Gürcüstan Gənclərinə Yardım
və Maarifləndirmə Təşkilatı"

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Rustavi şəh., Şartava küç. 12 b.
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
İMEYL: yeni yol qəzeti@gmail.com

Yazılar yalnız elektron variantda qəbul edilir və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.